

biztos, hogy magamtól elmennék akár egy koncertre is. „Emberek régi hangszereken játszanak elavult, sokszor több száz éves zenét. Kinek kell ez?” – gondolhatja a felszínes szemlélő. Ha nem adják meg maguknak az esélyt, hogy megismerkedjenek ezzel a világgal, akkor talán örökre ez marad a véleményük. Ezért kell olyan programot kínálnunk, ahol karizmatikus egyéniségek átadják a lelkesedésüket a fiataloknak, olyan stílusú klasszikus zenét bemutatva, amit ez a generáció igényel. A probléma az, hogy a koncerttermekben a közönség el van választva a zenészekről, akik így nem kerülhetnek igazán élő kapcsolatba a hallgatósággal. Az új koncertlátogatók nem értik, hogy miért van ez így és mire jó – végig csendben kell ülni, nem ehetnek, nem ihatnak, nem énekelhetnek és nem illik megosztani észrevételeiket a mellettük ülőkkel. Én mindig, mindenhol azt mondom, hogy nyugodtan jöjjenek oda hozzám beszélgetni vagy akár csak köszönni a koncert után! Nyitott vagyok, ismerjenek meg és kérdezzenek bátran! Akár tőlem, akár a vállalkozó szellemű zenészekről. Azt akarom, hogy a zenekar bevezesse ezt a kultúrát. A közönség ne csak a hallgatóságunk legyen, hanem idővel a barátaink közé tartozzanak, akik újonnan kialakult személyes motiváltságuk miatt eljönnek a legközelebbi hangversenyre is.

■ Sokat lesz majd Budapesten?

– Terveim szerint igen, a lehető legtöbbet, ugyanis nem csak zenei oldalról, de pénzügyileg is szeretném segíteni, fejleszteni az együtttest, ehhez pedig szükséges a személyes jelenlétem. Ez abszolút nem okoz gondot, hiszen Szentpéterváron tanultam, így az európai városok atmoszférájához, építészeti stílusához és az ételekhez is szokva vagyok. Nagy vonalakban megismertem, hogyan működik Magyarországon a zenekarok támogatásának rendszere, és úgy gondolom, hogy ki kell egyensúlyoznunk az aránytalanságokat. Úgy érzem, hogy a MÁV Szimfonikus Zenekar sokkal többet érdemel annál, mint amennyit kvalitásaihoz mértén jelenleg kap. Már az első közös próbánkon megfogott az a hozzáállás és minőség, ahogyan zenélnek. Aktívan követik a dirigálásomat, amitől úgy érzem, hogy a pálcámnak szinte különleges ereje lesz. Sok zenekarnál voltam már, nagyon híreseknél is, ezt a fajta rugalmasságot és zenei kifejezőerőt mégsem tapasztaltam még sehol. Szerintem nem csak én gondolom így, hanem az itt dolgozók és a közönségünk is. A fejlődés számomra az első, és mikor itt leszek, nagyon keményen fogok küzdeni, hogy megvalósuljanak az álmaink!

Hörömpöli Anna

„Nem kell félni, folytatjuk a koncertet!”

A MÁV Szimfonikus Zenekar háza táján mindig történik valami érdekes. Nemrég érkeztek haza Japánból, bejelentették, hogy új művészeti vezető érkezik hozzájuk, és mivel a zenekar jövőre ünnepli 75. születésnapját, különleges évadot terveznek. Mindezekről Lendvai Györggyel, a zenekar ügyvezető igazgatójával beszélgettünk.

■ *A MÁV Szimfonikus Zenekar májusban két hetet Japánban töltött. Mi volt az utazás apropója?*

– A Japán-turnét 4-5 évvel ezelőtt kezdtük el szervezni, Ingrid Fujiko Hemming zongoraművésznő hozott össze bennünket a Tempo Primo ügynökséggel. 2019-ben ünnepeljük a 150. évfordulóját annak, hogy Japán és az Osztrák-Magyar Monarchia aláírta a barátsági, kereskedelmi és hajózási egyezményt. Ugyan a Monarchia már a múlté, de az elmúlt 150 évben Japán és Magyarország szoros kapcsolatokat épített ki számos területen, többek között a kultúra szférájában. Mire ez a turné „megérett”, addigra pont ebbe a jeles évbe érkeztünk. Először itthon, a Művészetek Palotájában volt egy nagy ünnepi hangversenyünk május 16-án, majd ugyanezt a műsort adtuk elő a Suntory Hallban is, Tokióban. A Külügyminisztérium is becsatlakozott a projektbe, és meg támogatták a Tempo Primot azzal, hogy kifizették a te-

rem bérlését. Az itthoni koncertre eljött a japán nagykövet, a kinti előadást pedig megtisztelte jelenlétével a japán császári herceg. Talán ez volt a turné legemlékezetesebb állomása. Összesen 14 napot töltöttünk utazással és 9 koncertet adtunk. Egyik szólistánk Kaneko Miyuji Attila zongoraművész volt, aki 6 éves korában költözött Magyarországra anyai nagyszüleihez – ők tanították magyar nyelvre és a zene szeretetére. A másik pedig Kobayashi Ayano, Kobayashi Ken-ichiro mester lánya volt, aki szintén zongoraművész. A turné során egyetlen szabadnapunk volt, ezt Kyotóban töltöttük. Mindegyik koncertteremben különleges élmény volt játszani, mert nemcsak szépek, de a technikai adottságaik is elképesztően jók. Az összesben azt lehet érezni, hogy a terem reagál és rezonál arra, amit a zenészek csinálnak. Utaztunk Sinkanszennel (japán vasúthálózat) is, háromszázal. Vasúti zenekar vagyunk, nem hagyhattuk ki.

■ Milyen darabok voltak műsoron?

– A Külügyminisztérium felkérésére, Kobayashi Ken-ichiro írt egy darabot erre a kivételes alkalomra, melynek címe: A két haza százötven éve (Hundred and Fifty Years of Two Homelands). Nagyon hatásos és szép kompozíció, amelyben jellegzetes, nagy japán dobok és magyar népdaltörödékek, motívumok is szerepelnek. Ezen kívül játszottuk még többek között a Galántai táncokat Kodálytól, Csajkovszkij 5. és Dvořák 9. szimfóniáját, Liszt Esz-dúr zongoraversenyét és a kihagyhatatlan magyar tánc-válogatást Brahmtól.

■ A zenekar Kobayashi mester szülővárosába, Iwakiba is ellátogatott.

– Így van. Utólag derült ki, hogy milyen nagy dolog volt az ottaniaknak, hogy Kobayashi hazajött! Külön bizottság alakult a koncert megszervezésére és a mi fogadásunkra. A bizottság elnöke személyesen üdvözölt minket. Ajándékokkal és étellel készültek, sorfal fogadta a bejövő buszokat, egy sállal a kezükben vártak minket, amin a magyar zászló és kedves üdvözlő szöveg díszelgett. Később a nagykövet elmondta, hogy a látogatásunknak szimbolikus jelentése is volt. Iwaki Fukushima tartományban található, ezt a földrajzi területet mindenki olyan gyorsan hagyta ott, amilyen gyorsan csak tudta a 2011-ben történt természeti és nukleáris katasztrófa után. Mi „mégis” elmentünk és játszottunk az embereknek, amiért nagyon hálásak voltak.

■ Történt bármilyen váratlan esemény a turné során?

– Az egyik koncertünk alatt volt egy ötös erősségű földrengés, pont két darab között kezdődött. Nagyon aranyos volt Kobayashi, ahogyan a zenekarnak mondta: „nem kell félni, nincs semmi baj, folytatjuk a koncertet”. Mondhatnám, hogy akkora volt az első szám sikere, hogy a dobogás és a taps erőssége miatt ötös erősségű földrengést regisztráltak – mondja nevetve Lendvai György.

■ Volt olyan koncert, amelyen a fiatalabb generációk képviseltették magukat?

– Két ifjúsági koncertünk is volt. A japánok szerveznek olyan hangversenyeket, melyek a középiskolás diákoknak és szüleiknek szólnak. Ez a formátum itthon elképzelhetetlen lenne. Persze nem együtt ülnek a nézőtérben – a diákok lent, a szülők fent. Az élményt otthon mégis meg tudják osztani. Kobayashi minden koncert után tartott egy kis beszédet, nagyon nagy szeretettel szólt hozzájuk. Azt fejtette ki, hogy mi, magyarok ázsiai nép vagyunk, és ők is azok. Bizonyos dolgok még mindig közösek, például a szókincsünk egy része. Mondott rá példákat is: ilyen szó a „hakyú” (Hakuchō), ami magyarul hattyút jelent. Megkérte a koncertmesterünket, Trejer Pistát, hogy mondja ki a szót, ami persze majdnem ugyanúgy hangzott, mint a japánok verziója. Óriási volt a hatás, kétezer ember ugrott fel a helyéről. Gyors siker. A só egyébként „sió” (Shio), a víz pedig „mizó” (Mizu).

■ Milyen kilátások vannak arra, hogy a zenekar visszatérjen Japánba egy újabb turnéra?

– Két év múlva újra várnak minket. Azt mondta a szervező ügynökség, hogy félve vágott bele a projektbe, mert nagyon nehéz Japánban „új” zenekart bevezetni. A világ legjobb együttesei akarnak ott játszani. Viszont Kobayashi már 30-40 évvel ezelőtt is ismert karmester volt, most pedig ő a nagy sztár náluk. Azt mondják róla, hogy „ilyen szíve nincsen senkinek”. Neki, és rajta keresztül a zenekarnak is óriási sikere volt, így szívesen látnak minket viszont egy újabb turnén.

■ A zenekarhoz a jövő évadtól új művészeti vezető érkezik Daniel Boico személyében. A Múzeum utcában kezdik majd meg a közös munkát?

– Igen. Egyelőre még egy teljes évre meghosszabbítottuk a szerződésünket a görögkeleti egyházzal. Ez persze nem jelenti azt, hogy egy év múlva el kell mennünk,

meglátjuk majd, hogyan alakulnak a dolgok. Ők nagyon bíznak abban, hogy el tudják kezdeni az építkezést – egy görögkeleti templomot akarnak beépíteni az udvarba. Fel is kellene újítani az épületet, már romlik bizonyos helyeken, ahol kikezdte az idő. Nagy változás nincsen a kérdésben.

■ *Miért volt egyáltalán szükség a személyi váltásra?*

– Csaba Péter hét évig volt nálunk, és szerintem nagyon jó munkát végzett, nagyszerű művészeket hozott. Tavaly szóba került közöttünk, hogy nem vállalna annyi koncertet és utazást, mint eddig. Időközben unokája született, szeretne vele többet foglalkozni. Így felajánlottam neki, hogy mi lenne, ha itt maradna a zenekarnál állandó vendégkarmesternek. Ebben maradtunk. A következő évadban 3 koncertet fog dirigálni, kevesebbet, mint eddig, de vendégkarmesterként ez nem kevés. Nagyon büszke vagyok arra, hogy rajta kívül olyan nevek vezényelnek nálunk évente többször, mint Kobayashi Ken-ichiro, Takács-Nagy Gábor és Kesselyák Gergely. Számomra rendkívül fontos, hogyha hívok egy vendégkarmestert, a jelenlétével, a munkájával nyomot hagyjon a zenekarban.

■ *Daniel Boicoval milyen tapasztalataik voltak??*

– Ő még keveset vezényelt nálunk. Csaba Pétert is úgy ismertük meg, mint őt – kétszer-háromszor eljött hozzánk és nagyszerű koncerteket csinált. Daniel szintén sikeres hangversenyeken van túl. Más habitusú és más a munkastílusa, mint Péternek. Bizonyos dolgok a számára evidenciák, például az, hogy mindenki tudja a

darabokat az első próbára. Vagy az, hogy a zenészek próba közben ne kérdőjelezzenek meg semmit, amit nem muszáj – kövessék a koncertmestert és a szólamvezetőket, és ha neki valami nem tetszik, akkor úgyis meg fogja mondani. Addig viszont minden beszéd felesleges, mert az csak a munka ritmusát bontja meg. Fontos számára az is, hogy a muzsikuskok jókedvűen, felszabadultan játsszanak, és ezt vizuálisan közvetítsék, hiszen a közönségnek szemei is vannak, nem csak fülei. A jövőben a magas színvonalú művészi munka mellett további elvárás felé, hogy aktív szerepet vállaljon a zenekar menedzsmentjében. Meg fogja újítani a repertoárt, mint minden új karmester. Új szolistákat és karmestereket hív meg majd hozzánk.

■ *Miért őt választották a pozícióra?*

– Amikor szóba került, hogy Péter visszavonulna, elkezdtem keresgélni utánpótlás után. Ismertem egy New York-i irodát, és rajtuk keresztül meghívtam Danielt, aki izraeli születésű, de Párizsban és az Egyesült Államokban nevelkedett. A karmesterséget a legendás Ilya Musinnál tanulta Szentpéterváron – úgy, mint Valery Gergiev vagy Yuri Temirkanov. Biztos keze van, és élettel teli mozdulatai, kisugárzása. A zenekar persze nem tudta, hogy azért hívom meg, mert benne gondolkodom a jövőt illetően. Aztán úgy alakult, hogy egyszer ő és a menedzsere maguk jöttek fel hozzám, hogy mi lenne, ha ő töltené be ezt a pozíciót.

■ *Milyen műsorra számíthatunk a következő évadban?*

– Speciális évad lesz, emiatt Daniel egyelőre nem jut annyi szerephez, mint amennyihez vezető karmesterként „megilletné”. 2020 már érinti a jövő évadot – ebben az évben lesz 75 éves a zenekar. Úgy döntöttem, hogy meginvitálok mindenkit, aki még él és mozog és a zenekarhoz valamilyen módon köthető a tevékenysége. Nem csak a múltbeli művészeti vezetőket hívom meg – például Medveczky Ádám sosem volt az, de mégiscsak 40 éve jár hozzánk vezényelni. Ráadásul 2020 más szempontból is fontos, Beethoven-év lesz, a születésének 250. évfordulóját ünnepeljük majd. Előadjuk az összes szimfóniáját, a Müpában a páratlanokat (I., III., V., VII. és IX), a Zeneakadémián a párosokat, valamint az összes versenyművét. A hegedűversenyre Pusker Júliát fogom felkérni – erről ő még nem tud. Nemrég ötödik helyezést ért el a brüsszeli Erzsébet Királyné Zenei Versenyen, ami nagyon szép eredmény. Vele szeretném nyitni a 2020-ban kezdődő évadot. Maxim Vengerov is érkezik majd, ő a 7. szimfóniát vezényli és a Hármasszert választotta mellé, amiben parterei az ifjú művészek, Devich Gergely és Ránki Fülöp lesznek. Az oratóriumok közül a Missa Solemnis Kovács János vezényletével szólok majd meg, a Krisztus az Olajfák hegyén című művet Csaba Péter dirigálja majd.

Hörömpöli Anna

A MÁV Szimfonikus Zenekar koreai turnéját lemondták a dunai hajóbaleset miatt

Júniusban kilenc napos dél-koreai turnét tervezett a MÁV Szimfonikus Zenekar a Korail Symphony Orchestra meghívására. A két zenekar 2017-ben kötött testvérzenekari szerződést, azóta már többször szerepelt közösen a két együttes Dél-Koreában és Magyarországon egyaránt. Ennek a hagyománynak a folytatása, illetve a koreai-magyar diplomáciai kapcsolatok 30 éves évfordulója adta az alkalmat a júniusi turné megszervezésére. A MÁV Szimfonikus Zenekar tagjai a Korail Symphony Orchestra-t kiegészítve léptek volna fel június 22-én a szülői Lotte Hall-ban egy nagyszabású koncerten, illetve az azt megelőző napokban kisebb koncerteket adtak volna különböző koreai városok vasútállomásain, valamint a Szülői Nemzetközi Könyvfesztivál – amelynek Magyarország a díszvendége – keretén belül.

A turné a május végi tragikus dunai hajóbaleset miatt lemondták. Az elmaradt koncertek csendjével emlékezünk az áldozatokra.